

STADS HERSTEL MAGAZINE

84 | 2020

Themanummer

Nieuwe iconen

Aankoop

Twée Cromhouthuizen

In Memoriam

Jan Hengeveld

Kasteel Nederhorst

Stadsherstel als kasteelvrouwe

STADS
HERSTEL

AMS - LRDAM

Met gepaste trots

De nieuwe iconen van Stadsherstel. Zij vormen het thema van ons magazine. In het afgelopen jaar schaarden zich prachtige monumenten onder onze vleugels. Soms tillen we dan even een vleugel op en zijn we zelf verbaasd, ook wel een beetje trots, over de pracht die daar inmiddels onder schuilt. Als geen ander houden wij van onze panden in menig smal Amsterdams steegje, maar dat Stadsherstel zich nu ook kasteelvrouwe mag noemen, dat hadden we niet verwacht. Onze nieuwe aanwinsten zijn kanjers, en die zetten we graag in de spotlights. Van kasteel Nederhorst tot de twee majestueuze Cromhouthuizen aan de Herengracht en de Weense allure van De Hollandsche Manege. Dat we monumenten redden en restaureren is bekend, maar dat we monumenten ook diervriendelijker kunnen maken, dát is nieuw. Lees meer over de veelzijdigheid van het restauratievak in het artikel over de stallen.

Verder vertellen wij u graag over onze rol als vangnet voor kwetsbare monumenten. Steeds meer stichtingen die veel werk zetten voor het behoud van monumenten, merken dat ze hun werkzaamheden om uiteenlopende redenen niet volhouden. Zij weten ons gelukkig steeds vaker te vinden. In het artikel 'Zorg uit handen' vertellen wij graag wat wij voor hen, maar ook voor particulieren en gemeenten, kunnen betekenen. Bij dit alles zijn onze Vrienden en donateurs onontbeerlijk. Mede dankzij hen/u kunnen wij vele monumenten, waaronder zeker de iconische, redden en restaureren. Laten we zo met elkaar doorgaan en samen nog meer monumenten een mooie toekomst geven.

Veel leesplezier en graag tot ziens bij een van onze activiteiten.

Onno Meerstadt, directeur Stadsherstel

Huur een van onze parels,
zo blijft historisch
erfgoed levend

*“Het was een prachtige avond
in deze historische ambiance.
Dat ik hier ook nog Stadsherstel
mee steun is mooi meegenomen”*

Pieterneel van Lieshout

Interesse? Bel of mail ons - 020-5200090 - zalen@stadsherstel.nl - www.stadsherstel.nl

Stadsherstel Magazine

84 | 2020

12 Een doorkijkje in
het Cromhouthuis.

28 Surinaams erfgoed
in verval.

42 Nieuwe aanwinst:
Kasteel Nederhorst.

Inhoud

Restaurants, monumenten en cultuur

- 10 Zorg uit handen
- 12 Vier van Amsterdams mooiste
De Cromhouthuizen
- 17 In Memoriam – Jan Hengeveld
- 18 Stadsherstellers in de gevel
- 20 Uit het oog maar niet uit het hart
Waar is het NACO-huisje?
- 28 Zichtbare herinneringen
Stadsherstel in Suriname
- 31 Talentontwikkeling in 't Zonnehuis
- 33 Architect met een stad op zijn schouders
André van Stigt
- 36 De stallen van De Hollandsche Manege
Paarden en dierenwelzijn
- 40 Zoals het klokje thuis tikt...
- 42 Stadsherstel als kasteelvrouwe
Kasteel Nederhorst

Vereniging Vrienden van Stadsherstel

- 34 Red een monument
- 35 Elke extra cent voor een monument
- 50 Schenken
- 51 Colofon en verantwoording

Vaste rubrieken

- 6 Onder onze vleugels sinds 2019
- 7 Memory Monday
- 8 Wist u dat?
- 9 Vrijwilliger in beeld
- 23 Donateur in beeld
- 24 Amsterdammers buiten de stadsgrenzen
- 26 Werk in uitvoering
- 32 Cadeaushop
- 39 Huurder in beeld
- 45 Boekentip / Prijsvraag
- 46 Artist in residence
- 48 Leuk vooruizicht
- 49 Cultuurtips

Onder onze vleugels

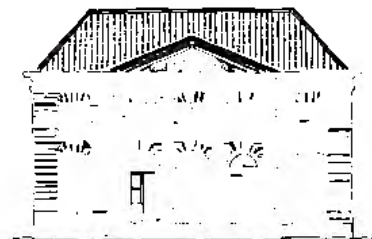
Sinds 2019

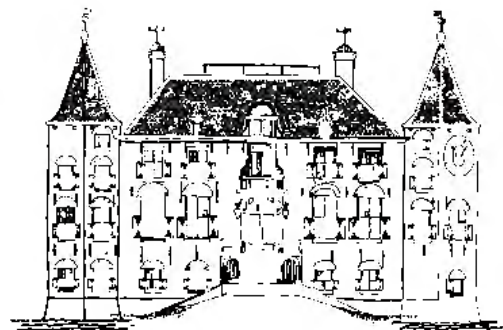
Muiderpoort (p.9)
Amsterdam

Fronik Boerderij (p.27)
Zaandam

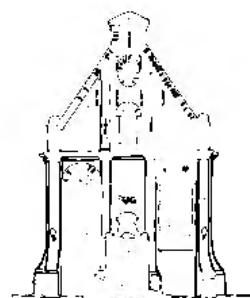
Huis met de Beelden (p.25)
Haarlem

Kasteel Nederhorst (p.42)
Nederhorst den Berg

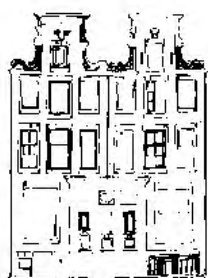
1ste Laurierdwarsstraat 23
Amsterdam

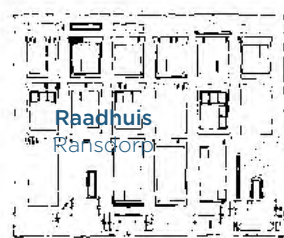
Bullekerk
Zaandam

Seinwezen (p.10)
Haarlem

Noorderstraat 15-17 (p.11)
Amsterdam

Betty Asfalt Complex (p.39)
Amsterdam

Engelbertha Hoeve (p.24)
Leiden

Stadsherstel heeft al meer dan 700 panden gereed van sloop, ze gerestaureerd en/of een nieuwe bestemming gegeven. Het zijn vaak panden die de markt laat liggen of die aan ons gegund worden omdat onze doelstellingen bij die van de eigenaar passen. Ook krijgen wij vaak panden van particulieren of organisaties die onze hulp nodig hebben. Drieënzestig jaar geleden waren dat vooral woonhuis-monumenten in de binnenstad van Amsterdam. Tegenwoordig zijn dat ook anderzootige gebouwen in een straal van 45 kilometer rondom Amsterdam zoals: molens, kerken, scholen, pakhuisen, gemalen, forten, boerderijen, een brandweerkazerne en een scheepswerf. Wij breiden dit jaar met deze fantastische collectie uit:

Meer Memory Monday? Kijk op: [f](#) [i](#) [in](#) [v](#)

#MemoryMonday

Hoek Keizersgracht / Nieuwe Spiegelstraat.

- Aangekocht in 1974
- Gerestaureerd in 1984
- Zeven woningen
- Twee bedrijfsruimten
- De Vrienden maakten het hek op de erker mogelijk
- In overleg met Monumentenzorg

Wist u dat?

Creatief gestapelde woningen in de Zaandijkerkerk.

Prijs voor de Zaandijkerkerk

In november 2019 ontving dit monument in Zaandijk de **Pieter van Vollenhovenprijs** van het Nationaal Restauratiefonds. De prijs is bedoeld voor projecten die leegstaande kerken een nieuwe bestemming en toekomst geven. Voor alle betrokken partijen die zich hebben ingezet voor het behoud van de kerk, was het zeer eervol deze landelijke prijs te mogen ontvangen.

Wandelen voor De Hollandsche Manege

Sinds twee jaar zijn wij het goede doel van **Le Champion**, organisator van de Amsterdam City Walk. Zij zetten een gezellige wandeling uit met mooie Amsterdamse verrassingen. Dankzij twaalfduizend wandelaars werd dit jaar maar liefst **€ 11.517,50** opgehaald voor de restauratie van De Hollandsche Manege. Onze Vrienden kunnen ook voor 2020 weer kaarten winnen. Hou daarom de digitale nieuwsbrief in de gaten.

De Amstelkerk aan de Reguliersgracht.

350 jaar Amstelkerk

Het houten monument de Amstelkerk, waar wij kantoor houden, wordt 350 jaar in 2020. Wij gaan het gebouw duurzaam verbouwen zodat het ons kantoor kan blijven. Ook staat er een **feestelijk jubileumprogramma** op de agenda. Hou daarom onze cultuuragenda in de gaten!

Wilt u op de hoogte blijven van nieuws en achtergronden?

Schrijf u dan in voor onze gratis digitale nieuwsbrief via stadsherstel.nl/nieuwsbrief en volg ons op sociale media.

Vrijwilliger in beeld

Dankzij de trouwe hulp van vijftig enthousiaste vrijwilligers kan **Stadsherstel Vrienden-** en publieks-activiteiten organiseren. **Peter Hugel (66)** is de drijvende kracht achter de ledenadministratie.

Vrijwilliger sinds:

'2012, bij mijn pensioen. Toen mijn dochter Carline, destijds in dienst van Stadsherstel, zei: pap, dit is écht iets voor jou!'

Mijn taak:

'Bij Defensie was ik als luchtmacht-officier gewend te ordenen. De ledenadministratie pak ik net zo aan. Ook verwerk ik de administratie van crowdfundingacties en stuur bedankjes naar donateurs. En ik coördineer de postverzendingen voor de Vrienden.'

Mijn liefde voor Amsterdam:

'Is helemaal niet logisch, want ik woon in Abcoude. Maar ik vind Amsterdam misschien wel de mooiste stad van de wereld. Mede dankzij Stadsherstel is de verkrotting van de jaren '50 opgelost. Daar heb ik bewondering voor.'

Stadsherstel achter de schermen:

'Ik praat met iedereen, de open mentaliteit is een verademing. Het is een transparante club zonder achterklap, we werken prettig met elkaar.'

Lievelingspand:

'De Muiderpoort. De grote, ambitieuze projecten spreken het meest tot mijn verbeelding.'

Buiten Stadsherstel:

'Schaats ik graag. En ik heb een bootje. Lucht en water zijn mijn grote liefhebberijen.' ●

"De Muiderpoort spreekt het meest tot mijn verbeelding"

Peter Hugel

Zorg uit handen

Van oudsher staat Stadsherstel bekend als redder van met sloop bedreigd, verkrot erfgoed. Maar steeds vaker doen monumenteneigenaren, die zelf ooit een pand gered hebben, een beroep op ons. Door dit erfgoed onder onze hoede te nemen, kunnen we monumenten een zekere toekomst geven en eigenaren ontzorgen.

Nederland is rijk aan privépersonen en stichtingen die een monument hebben gered, of die met veel liefde, noeste arbeid, eigen geld en vrije tijd een monument een nieuw leven hebben geschonken. Vaak zijn dit sociaal-maatschappelijke bestemmingen zoals bij het Seinwezen in Haarlem dat wij onlangs overnamen.

Vangnet

De zorg voor, en exploitatie van, monumenten gaat vaak jarenlang goed tot bijvoorbeeld opeens de fundering heel slecht blijkt te zijn. Of er moet opnieuw gerestaureerd worden, omdat er al die tijd te weinig geld was voor onderhoud. Eigenaren van

monumenten kunnen ook kwetsbaar zijn voor nieuwe wetgeving, extra regels en administratieve rompslomp. De zorg voor het pand en het vrijwilligerswerk dat al die jaren werd verricht kan te zwaar worden. In dit soort situaties fungeert Stadsherstel steeds vaker als vangnet.

Haalbaarheid

Met eigenaren van monumenten kijken we of we er samen voor kunnen zorgen dat hun project in stand blijft. Haalbaarheid is daarbij altijd het uitgangspunt. Hoe bepalen we die haalbaarheid? Door het eventuele aankoopbedrag, de restauratiekosten en het toekomstig beheer af te zetten tegen de huur en eventuele inkomsten via fondsenwerving.

Waardevol

Zodra een project haalbaar is, worden wij eigenaar van het pand. We restaureren én dragen zorg voor het toekomstige onderhoud. Als een stichting zelf de exploitatie wil blijven doen, juichen wij dat toe. Die

Mevrouw Snelders, eigenaar van twee karakteristieke panden aan de Noorderstraat, wilde liever verkopen aan Stadsherstel. Wij restaureren de panden en zij blijft wonen op nummer 17.

Het Seinwezen verhuurt kantoorruimte en kleinschalige culturele ruimten. Daarnaast is de buurt nauw betrokken met een zonnepanelen-project en maandelijkse buurtborrels. Stadsherstel draagt nu zorg voor verdere restauratie, verduurzaming en multifunctioneel gebruik. Precies zoals voormalig eigenaar Baud Schoenmaeckers voor ogen had.

gebruiksfunctie past vaak goed bij het monument en is waardevol voor de omgeving. Soms doen wij een deel van de verhuur, maar wij kunnen ook alleen een adviserende rol vervullen, bijvoorbeeld op het gebied van zaalverhuur.

Liefde en zorg

Daarnaast zijn er steeds meer particulieren die hun pand niet meer aan zomaar iedereen willen verkopen. Mevrouw Snelders uit de Noorderstraat is zo'n eigenaar. Zij wilde haar twee panden niet aan grote vastgoedbazen verkopen,

maar aan ons met korting zodat ze er zelf, na restauratie, kan blijven wonen.

Nieuwe toekomst

Deze ontwikkeling vormt een mooie, nieuwe toekomst voor Stadsherstel. Het is een andere rol dan alleen maar het aanpakken en redden van vervallen krotten. Maar minstens zo eervol. Zodra wij de monumenten onder onze hoede nemen, delen wij met de voormalige eigenaren de liefde, maar over de zorgen voor het gebouw hoeven zij zich niet meer druk te maken. ●

DE CROMHOUTHUIZEN

Vier van Amsterdams mooiste

Loop of fiets voorbij de Huidenstraat richting Leidsegracht en het kan niet missen. Daar staan de zandsteenkleurige Cromhouthuizen, vier in het gelid, aan de chique Herengracht, in Hollands classicistische stijl. Stadsherstel wordt volgend jaar eigenaar van twee Cromhouthuizen.

Door **Thijs Boers**, conservator Amsterdam Museum

“Voor de bouw waren meester-metselaar Jan-Cornelisz Spaens en meester-timmerman Dirck Hacks aangetrokken.”

Stadsherstel neemt de rijksmonumenten over van de Stichting Cromhouthuizen omdat het Bijbels Museum, na Pinksteren 2020, de Herengracht gaat verlaten. Op de beletage laat het Amsterdam Museum zijn collectie zien. Het Bijbels Museum gaat naar een nieuw pand waar zij hun nieuwe koers uitzetten met reizende tentoonstellingen. Hierdoor zal het monument op nummer 368 een nieuwe toekomst tegemoet gaan. De openbaar toegankelijke culturele en/of maatschappelijke functie blijft behouden.

Puissant rijk

De Duitse schrijver Philipp von Zesen omschreef in 1664 de vier Cromhouthuizen aan de Herengracht als volgt: ‘...vier neben einander stehende überaus schöne und hohe heuser welcher Kromhaut im jahre 1660/voran aus lauter weissen gehauenen steinen/und mit zierlichen gübeln bauen lassen.’ Opdrachtgever voor de bouw van deze imposante panden was de puissant rijke rentenier Jacob Cromhout (1608-1669). Architect Philips Vingboons maakte het ontwerp. Er was echter een probleem. De familie Cromhout had al sinds de Derde Uitleg (vanaf 1613) een aantal percelen gekocht aan de Herengracht en Keizersgracht. Hierdoor ontstond bijna een volmaakte, rechthoekig grote tuin. Een bijna volmaakte tuin omdat er een klein perceel nièt aan de familie Cromhout was verkocht, maar aan de houthandelaar Cornelis Kerfbijl.

Hoge prijs

Toen Jacob Cromhout de opdracht gaf aan Vingboons was er dus nog een relatief klein perceel niet in handen van Cromhout.

Ontworpen door architect Philips Vingboons, gebouwd tussen 1660-1662.

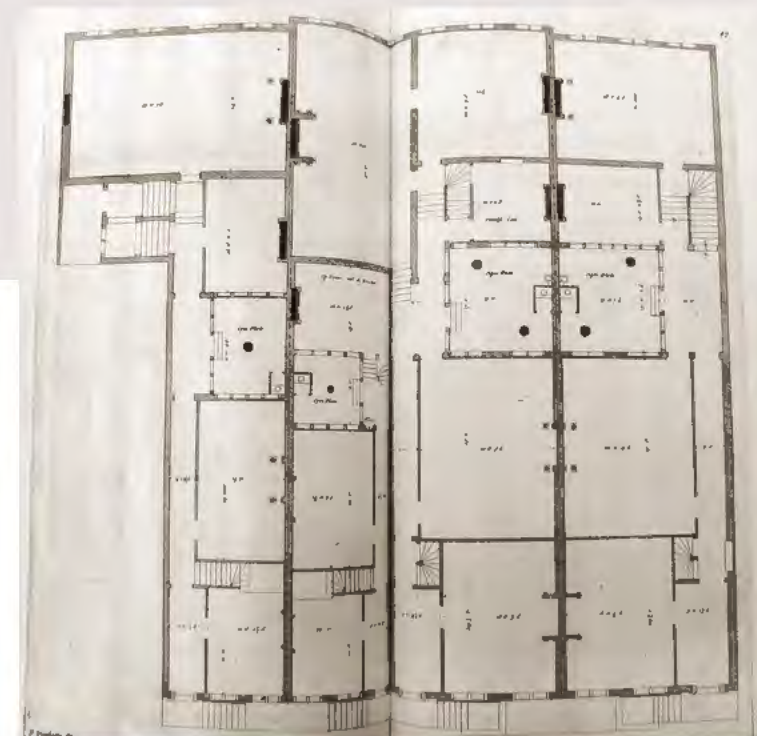
Detail van de plattegrond van Balthasar Berckenrode uit 1647 van de Herengracht. De Cromhouthuizen stonden er nog niet.

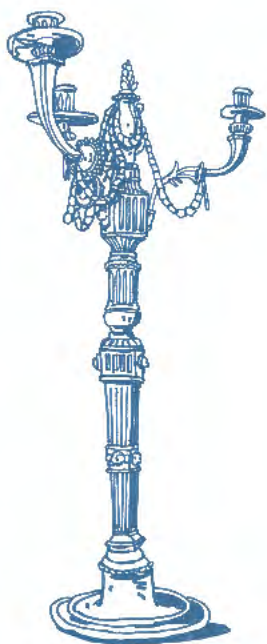
Ondertussen was de architect al bezig met het ontwerp. Vingboons schrijft hierover in zijn boek *Afbeeldsels der voornaemste Gebouwen* uit 1674 ...“zynde dit kleyn erf gedurende het bouwen aangekocht, en sulcks te laet om t gehele ontwerp te veranderen”. Cromhout kocht Kerfbijl uit voor een zeer hoge prijs. Hij betaalde 10.000 gulden voor dit perceel! In hetzelfde boek zijn de ontwerpen opgenomen van de voorgevels en de plattegronden van de huizen. Hier is duidelijk te zien dat Vingboons niet de ideale – symmetrische geordende – plattegrond kon maken maar met de spreekwoordelijke riemen moest roeien. In het bestek voor de bouw van de huizen werd een prijs afgesproken van 55.000 gulden. Voor de bouw waren meester-metselaar Jan-Cornelisz Spaens en meester-timmerman Dirck Hacks aangetrokken.

Cassetteplafond

Jacob Cromhout en zijn gezin zijn na het gereedkomen van de bouw in het grootste van de vier huizen (huidige nr 366) gaan wonen. De andere drie huizen werden in eerste instantie verhuurd. In de omschrijving van de huizen staat dat sommige vloeren van de kamers voorzien waren van houten vloeren dan wel met “curieuze witte Italiaensche Marmbere Steenen... met compartimenten naer de Solder verdeelt”. Hiermee wordt bedoeld op het spiegelen van het vloerpatroon in het cassetteplafond. Dit cassetteplafond is nog steeds aanwezig in de grote ontvangstzaal van het Cromhouthuis en werd in 1718 voorzien van plafondstukken van de hand van de, dan nog jonge, kunstschilder Jacob de Wit. Deze zal dankzij de familie Cromhout uitgroeien tot de beroemdste Hollandse kunstschilder

Plattegrond van de vier Cromhouthuizen.

van de achttiende eeuw. Uit een vroeg achttiende-eeuwse boedelbeschrijving blijkt bovendien dat de wanden van de grote zaal voorzien waren van wandtapijten en dat de wanden van de ernaast gelegen antichambre bekleed waren met goudleer: een waar stadspaleis.

Stamhuis

Na het overlijden van Jacob Cromhout in 1669 wordt de erfenis verdeeld over de acht kinderen. Uit de scheiding van de boedel blijkt hoe ongelooflijk rijk de rooms-katholieke Cromhout is geweest. Naast de verschillende huizen in Amsterdam bezat hij meerdere buitenplaatsen (onder andere de nog bestaande hofstede Huis ten Bosch bij Maarsen) maar ook grote stukken land in polders als Beemster, Purmer en Wieringerwaard. Het totale vermogen van Cromhout

bedroeg meer dan een miljoen gulden en hij behoort hiermee tot de tien rijksten van de Republiek.

De familie Cromhout zal nog tot aan het begin van de negentiende eeuw de huizen aan de Herengracht bewonen. Men zag de Cromhouthuizen als het stamhuis van de familie en men koesterde dit stadsbezit. Met het overlijden van de kinderloos gebleven laatste erfgenaam werden in 1807 de panden verkocht aan jonkheer Paulus van Eijs.

Als stille getuigen van het rijke Cromhout-verleden staan deze huizen vandaag de dag nog te pronken aan de Herengracht. ●

Cassetteplafond met plafondstukken van Jacob de Wit.

In Memoriam

Jan Hengeveld

* Laren, 14 juli 1926

† Zelhem, 31 mei 2019

Directeur van Stadsherstel
van 1966 tot 1991.

Herinneringen aan Jan Hengeveld

Door Ruud van Helden, voorzitter Vrienden van Stadsherstel

Het was in 1966 dat de Raad van Commissarissen van Stadsherstel de jonge econoom Jan Hengeveld vroeg om directeur te worden. Een gouden greep, want juist het economisch denken van Jan Hengeveld zou ervoor zorgen dat Stadsherstel een gezonde club werd. Jan voerde met veel enthousiasme het bedachte plan uit dat een restauratie economisch verantwoord moest zijn: subsidies en huuropbrengsten moesten er voor zorgen dat er een rendement kwam dat goed genoeg was om niet alleen de restauratie te bekostigen, maar ook het onderhoud.

Hoekpanden

Had men de eerste 10 jaar 84 panden aangekocht; Jan Hengeveld breidde dat aantal in een recordtempo uit tot 350! En Jan zag als geen ander wat je moest aanpakken: de hoeken. Juist hoekpanden waren er het slechtst aan toe. En een vervallen hoekpand bepaalt meteen de hele straat. De armoedige Vijzelstraat zag er bijvoorbeeld heel anders uit toen het hoekpand Vijzelstraat / Prinsengracht werd gerestaureerd.

Een doener

U moet niet onderschatten wat dat allemaal heeft betekend: buurtbewoners raakten enthousiast, de gemeente zag de stad opknappen en vervallen panden kregen een nieuwe bestemming. Het begon te werken en heel langzamerhand begon men in te zien hoe mooi

Jan Hengeveld in de cabine.

die stad was. Aan die omslag heeft Stadsherstel enorm bijgedragen en dat allemaal mede dankzij Jan Hengeveld. Hij wist als geen ander panden op te kopen en mensen enthousiast te maken om hun pand aan Stadsherstel te verkopen. Hij was een doener. Hij wist de Amstelkerk te redden!

Inspirerende leiding

Natuurlijk kwamen niet alle ideeën van Jan zelf, maar het is tekenend dat die er kwamen onder zijn inspirerende leiding. Maar buiten dit alles, laten we Jan vooral herinneren als de man die Stadsherstel op de kaart zette. Het moet hem goed hebben gedaan om te zien dat Stadsherstel is blijven groeien. Het is een prachtige organisatie waar we allemaal apetrots op zijn. Jan Hengeveld is voor de redding van de prachtige Amsterdamse binnenstad de juiste figuur op het juiste moment gebleken. Daar past ons dankbaarheid en eerbied voor. Het was een voorrecht om hem te mogen kennen en om met én voor hem te werken.

Jan Hengeveld Fonds

Met de oprichting van het Jan Hengeveld Fonds, waar u ook aan bij kunt dragen, hebben de Vrienden laten zien dat zij de oud-directeur van Stadsherstel Amsterdam niet gauw zullen vergeten. Meer informatie over het fonds is te vinden op www.stadsherstel.nl/hengeveldfonds. ●

Stadsherstellers in de gevel

Verschillende Stadsherstellers zijn met een gevelsteen vereeuwigd op onze monumenten. Zij waren bijzondere mensen die een belangrijke rol speelden bij de oprichting en de groei van de organisatie.

1 Kerkstraat 190

Een vogelvluchttekening van het Deutzenhof. Tot het hof behoren enkele panden van Stadsherstel gelegen aan de Kerkstraat. Op de boom rechts staan de letters G W v/d F. Deze staan voor **mr. G.W. Baron van der Feltz**, toen voorzitter van de raad van commissarissen, die in 2003 zijn functie neerlegde. Van der Feltz was ook regent van het hof.

2 Oudezijds Voorburgwal 34

In 2007 werd deze gevelsteen aan **Wim Eggenkamp**, directeur van 1991 tot 2007, aangeboden. De steen 't Eggenkampje, een 'nieuwe' vlindersoort, is óók een eerbetoon aan zijn vrouw, Mariek Eggenkamp-Rotteveel Mansfeld. Zij is een autoriteit op vlindergebied.

3 Herenstraat 36

Herenstraat 36 was het jubileumpand van het 40-jarige Stadsherstel in 2006. In deze gevel zijn de beeltenissen van 5 oprichters en/of voorzitters van de raad van commissarissen van Stadsherstel afgebeeld. **Dr. A. Batenburg**, president-commissaris 1988-1994. **Mr. G. van 't Hull**, president-commissaris 1963-1988. **Jhr. J. Six van Hillegom**, president-commissaris 1956-1961 en één van de oprichters. **H. van Saane**, een van de oprichters. **J.M. Haga**, president-commissaris 1961-1963 en één van de oprichters.

4 Prinsengracht 754, Pastorie van De Duif

Jaap Vermeulen speelde in 1999 als commissaris een belangrijke rol bij de fusie tussen het Amsterdams Monumentenfonds (AMF) en Stadsherstel. Jaap is fietsend afgebeeld van de Duif (AMF) naar de Amstelkerk (Stadsherstel). Zijn achternaam is in vergulde letters te lezen. In 2001 overleed hij.

5 Nieuwe Spiegelstraat 24

Drs. J.F.M. Peters, voorzitter van de raad van commissarissen, nam in 2003 afscheid. Op de

collectezak is het logo van Stadsherstel te zien. De achttien munten staan voor het aantal jaren dat hij in functie was. De Peterspenning was ook de jaarlijkse - vrijwillige - gift van katholieken ten bate van het bestuur van de kerk van Rome.

6 Kerkstraat 331

In de top is in 1995 een gevelsteen aangebracht ter herinnering aan **dr. Th. A.J. Meys**, commissaris van Stadsherstel, die bij een auto-ongeluk om het leven kwam. De afbeelding is een versierde meiboom. Het pand is een herbouw van een pand dat moest verdwijnen voor nieuwbouw van de ABN-AMRO. Deze operatie viel onder verantwoordelijkheid van Meys, bestuurder bij deze bank.

7 Prinsengracht 206

Bij zijn afscheid als voorzitter van de raad van bestuur van de ABN vroeg dr. **André Batenburg** geen geschenken, maar een donatie voor de Vrienden van Stadsherstel. Hiervan werd dit pand gekocht. De steen symboliseert zijn naam en zijn schenking: 'baten' vallen door een burcht. Er gaat zilvergeld in en er komt goudgeld uit. Maar als je zilver niet poetst, wordt het zwart. Batenburg vond het niet prettig om als bankier met zwart geld te worden geassocieerd en maakte daar een opmerking over. Bij zijn afscheid als commissaris liet men hem zelf het zwarte geld, als symbolische laatste handeling voor Stadsherstel, weer zilverkleurig schilderen.

8 Reguliersgracht 11-13, Pakhuis de Zon en de Maan

De vergulde letters vormen de achternaam van **Jan Hengeveld**, directeur van 1966 tot 1991. Hij woonde in dit pakhuis. Aan de rechterzijde is zijn paraaf aangebracht en links het oude logo van Stadsherstel, drie andreaskruisen met een balk er doorheen. ●

Bekijk op www.stadsherstel.nl/gevelstenen naar meer gevelstenen van Stadsherstel

1 G W v/d F.

2 'Nieuwe' vlindersoort.

3 Vijf hoofden.

4 Op de fiets.

5 Achttien munten.

7 Zilver en goud.

6 Versierde meiboom.

8 Vergulde letters.

HET NACO-HUISJE

Uit het oog maar niet uit het hart

Vijftien jaar geleden vertrok het NACO-huisje naar een werf in Zaandam waar het casco is geres- taureerd. Bij terugkeer in Mokum krijgt het een nieuwe plek bij het Centraal Station.

Even het geheugen opfrissen. Wat is het NACO-huisje ook al weer? In 2016, ons jubileumjaar, hebben we maar liefst € 100.000 bij elkaar gefund/ ingeza- meld via crowdfunding voor dit uit Amster- dam verdwenen historisch gebouw. Het in 1919 gebouwde NACO-huisje moest in 2004 vanwege uitbreidingsplannen aan de achter- kant van het Centraal Station verdwijnen. Het werd verscheept naar een industrieter- rein in Zaandam waar het wegwijnde. Na daar 12 jaar gestaan te hebben, startten wij een crowdfunding zodat wij dit in Amsterdamse Schoolstijl gebouwde pand konden aankopen en restaureren.

Terug naar Mokum

Het NACO-huisje is ontworpen door architect Guillaume La Croix. Hij liet zich inspireren door projecten uit onder andere het voormalig Nederlands-Indië, Scandina- vië en het eiland Marken. Het werd ge- bouwd in opdracht van 'J.G. Koppe's Scheepsagentuur'. Zij hielden hier kantoor, er werden kaartjes verkocht en diverse schepen vertrokken vanaf de steiger van het NACO-huisje.

Natuurlijk zijn wij het NACO-huisje niet vergeten. En we informeren u over de terugkeer als wij nieuws hebben. Niet nieuw is dat het huisje nog steeds in Zaandam op een kade staat. We zijn erg blij dat we dankzij bijdragen van de Vrienden en vele donateurs het casco van het huisje nu al hebben kunnen restaureren. Als we hadden gewacht, totdat helemaal bekend was wanneer en waar het huisje

kon terugkeren, dan was het misschien wel niet meer te redden geweest. Dus heel fijn dat we deze stap al met elkaar hebben kunnen realiseren.

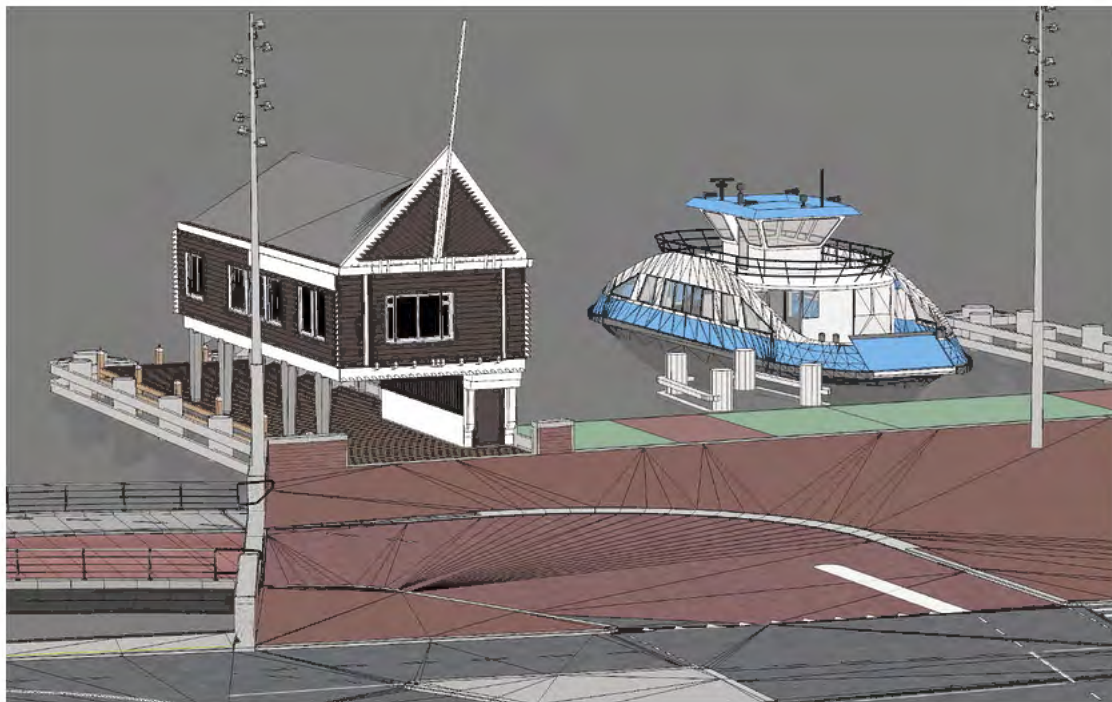
De afgelopen jaren zijn er diverse gesprek- ken geweest met de gemeente over een nieuwe plek, natuurlijk het liefst in de buurt van het Centraal Station, waar het huisje vandaan komt. Vorig jaar konden we al melden dat dat gelukkig is gelukt. De

*“Ik was vroeger altijd
zeer gesteld op dat huisje
en heb het al die jaren
heel erg gemist. Verheug
me op het weerzien!”*

Lydia Lansink (donateur)

De oude situatie met links
de achterkant van het station
en rechts het NACO-huisje.

Links van het nieuwe IJpleinveer krijgt het huisje een eigen steiger.

Gebouwd in opdracht van J.G. Koppe, scheepsagentuur.

terugkeer naar Mokum is gepland in 2021. En het moet helemaal klaar zijn in 2022.

Eigen steiger

De aanlanding van het IJpleinveer wordt verplaatst. De twee nieuwe pontfuiken komen oostelijker te liggen, aan de IJzijde van het Centraal Station. Links daarvan komt op een eigen steiger het NACO-huisje te staan. Het is echt fantastisch dat het is gelukt dat het monument weer een eigen steiger krijgt, want dat benadert zo veel als mogelijk de oorspronkelijke situatie.

Als het huisje naar Amsterdam komt, zal het op zijn nieuwe plek afgebouwd worden. Dan worden bijvoorbeeld de daktegels gelegd en wordt de oorspronkelijke entree teruggeplaatst.

Tot die tijd laten we het huisje niet aan haar lot over. Elke maand nemen we een kijkje om te zien of alles nog in orde is. In de tussentijd zijn wij met verschillende organisaties in gesprek over een nieuwe functie voor het huisje. Als daar meer over bekend is dan hoort u dat natuurlijk. ●

Dorothy Beynes-Heijmeijer van Heemstede houdt van Amsterdam. Met haar stichting verfraait zij succesvol de stad op het gebied van monumentenzorg en stedschoon. Zij is een trouwe donateur van onze crowdfundingprojecten zoals De Hollandsche Manege waaraan zij mooie herinneringen koestert.

‘Wij woonden op Vondelstraat 73, bij de Vondelkerk, in een huis van Cuijpers. Tegenover ons woonde mijn grootmoeder en daarnaast een oom en tante. Vroeger was het een mooie en stille straat, saai eigenlijk.

Je zag af en toe een kinderreisje met de babywagen richting het Vondelpark wandelen of een huis-knecht die met een rood/wit gestreept jasje de ramen waste.

Wij reden allemaal paard, mijn moeder, mijn zusje, mijn broer en ik. Als je een beginnening was kwam je op Vos te zitten, een heel zoet en suf paard, wat kalm rondkuierde, ongeacht wat je aangaf. Na verloop van tijd kreeg je een pittiger beestje toegewezen.

We leerden springen, rijden in amazonezit en carrousselrijden in De Hollandsche Manege”

Dorothy Beynes-Heijmeijer van Heemstede

Ik ben blij dat Stadsherstel nu de Manege gaat opknappen, want in die buurt is al zoveel verwoest!’ ●

Amsterdammers buiten de stadsgrenzen

Amsterdamse buitenplaatsen

In de Gouden Eeuw maakten veel Amsterdammers hun fortuin. Hiermee lieten ze prachtige huizen bouwen in de stad. Maar alle bouwactiviteiten veroorzaakten veel lawaai en stof. Ook omdat de zomers erg warm waren en de grachten stonken, zochten de rijkste Amsterdammers hun toevlucht buiten de stad.

Ze bouwden, verbouwden of kochten buitens en dat ze daardoor een prachtige naam meekregen of zich kasteelheer mochten noemen was een mooi bijkomend voordeel. Maar ook waren de hoofdstadbewoners op zoek naar investeringen buiten Amsterdam, waar ze vaak een mooi huis bij konden bouwen. Zo verrezen er in de 17e en 18e eeuw honderden buitenhuizen of buitens rond Amsterdam die vaak door dezelfde grachtengordelbouwers en architecten tot stand kwamen. Zo heeft Philips Vingboons, die wij kennen van de Cromhouthuizen, zie pagina 12, menig buitenhuis ontworpen. Maar ook bijvoorbeeld Ignatius en Jan van Logteren, die wij weer kennen van bijvoorbeeld de stucwerkgang van het Betty Asfalt Complex, zie pagina 39, versierden voor vele Amsterdammers hun fraaie buitenverblijven.

Statussymbool en vertier

Een buiten was dus eigenlijk ook een soort van statussymbool. Verschillende Amsterdammers hadden soms meer dan één buiten. Zo konden ze nog meer prachtige namen achter hun naam plakken. In hun huizen ontvingen zij gasten, ze wandelden door hun siertuinen, gingen op jacht en hielden er kamerconcerten. De heer des huizes vertrok door de week vaak naar de stad zodat hij in het weekend weer van de frisse lucht en het groen kon genieten.

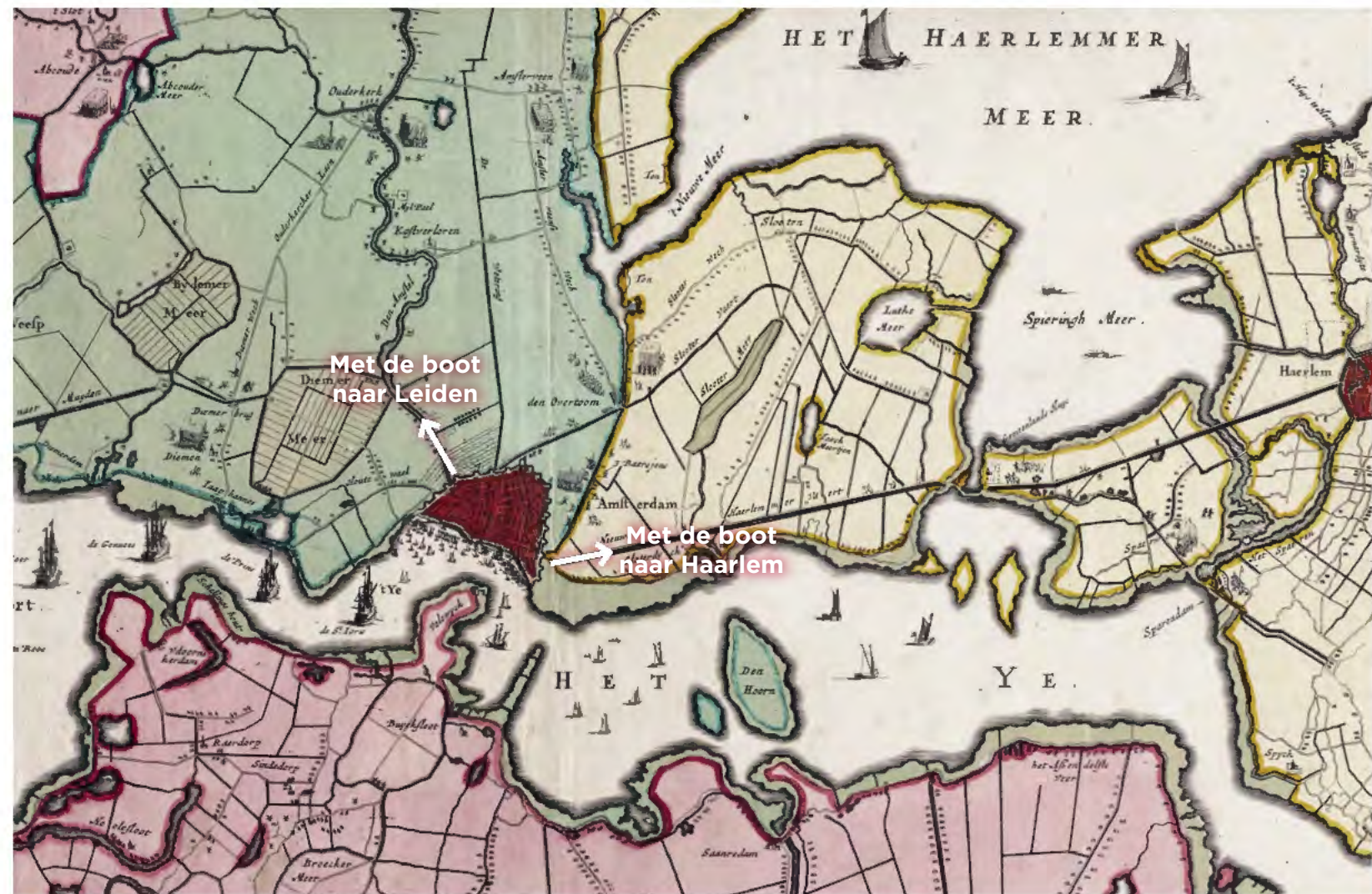
In de tuin was meestal een theekoepel. Wat de theekoepel is voor de buitenplaatsen was het Amsterdamse tuinhuis voor de Grachtenpanden.

Aan het water

Omdat het vervoer tussen stad en platteland toen voornamelijk over het water plaatsvond, werden de buitens aan de waterwegen gebouwd. De entree vanaf het water werd dan ook mooi vormgegeven met fraaie hekwerken. Sommige van deze hekwerken zijn bewaard gebleven. Buitenplaatsen werden zoals gezegd vaak verbouwd, vergroot of vernieuwd. Maar vanaf het einde van de 18e eeuw werden ze veelal gesloopt om niet meer terug te keren. Dat was voornamelijk vanwege de economische crisis. Maar gelukkig zijn er nog fraaie exemplaren bewaard gebleven. Stadsherstel ontfermt zich al meer dan twintig jaar niet alleen meer over Amsterdamse panden, maar ook over monumenten buiten de stad. Het afgelopen jaar zijn daar ook prachtige 'Amsterdamse' buitens bij gekomen. In 2020 zullen wij de twee volgende beschreven recente verwervingen openstellen voor, tijdens maar ook na restauratie. Hou daarvoor onze digitale nieuwsbrief in de gaten. Inschrijven kan via www.stadsherstel.nl.

Engelbertha Hoeve

Deze hoeve in Leiden met bijbehorende landerijen vormde een belangrijke investering voor de rijke Amsterdamse

Historische kaart, het noorden is beneden.

grootgrondbezitter Andries Stadnitski (1782-1839). Stadsherstel gaat de hoeve restaureren en er woningen in realiseren.

Huize Eindhoven

Ook in dit fraaie buiten, ook wel bekend al het Huis met de Beelden, in Haarlem, hebben Amsterdammers gewoond. Koopman Gerard Lans liet het in 1793 als buitenhuis bouwen. Het pand werd in 2019 deels aan ons geschonken. Binnenkort starten we met het wegwerken van achterstallig onderhoud. Het monument blijft de woonbestemming houden. ●

Huize Eindhoven in Haarlem.

De Engelbertha Hoeve in Leiden.

Werk in uitvoering

St. Joseph gebouw
Kerklaan 1, Heemskerk
In restauratie

Fort aan den Ham, genieloods
Busch en Dam 13, Uitgeest
In restauratie

De Fronik Boerderij
Westzanerdijk 150, Zaandam
In restauratie met Vriendenbijdrage

Woonpand
Lagendijk 1, Koog aan de Zaan
Opgeleverd met Vriendenbijdrage

NACO-huisje (p.20)
Amsterdam
In restauratie met Vriendenbijdrage

Seinwezen (p.10)
Kinderhuisingel 1, Haarlem
Restauratie in voorbereiding

Fort bij de Liebrug
Liedeweg 9, Haarlemmerliede
Opgeleverd

Pinksterkerk
Camplaan 18, Heemstede
Opgeleverd

Haarlemmerpoort (p.40)
Haarlemmerplein 50, Amsterdam
In restauratie met Vriendenbijdrage

De Hollandsche Manege (p.36)
Vondelstraat 140, Amsterdam
In restauratie met Vriendenbijdrage

Woonhuis
Prinsengracht 25, Amsterdam
Opgeleverd met Vriendenbijdrage

Quarantainegebouw
Rietlandpark 371-401, Amsterdam
Verduurzaming

Rosenstock-Huessy Huis (p.40)
Hagestraat 10, Haarlem
In restauratie met Vriendenbijdrage

Huis met de Beelden (p.25)
Wagenweg 242, Haarlem
Restauratie in voorbereiding

Woonhuis
Wilhelminaplein 12, Heemstede
Restauratie in voorbereiding

Woonhuis
Oudezijds Voorburgwal 61, Amsterdam
In restauratie met Vriendenbijdrage

Woonhuis
Geldersekade 87, Amsterdam
Restauratie in voorbereiding

Joodse huizen
Foeliedwarsstraat 40-52, Rapenburg 95, Amsterdam
Opgeleverd met Vriendenbijdrage

Margaretha's hoeve en tbc-huisje
Hoofdweg 1327, Nieuw-Vennep
In restauratie met Vriendenbijdrage

Engelbertha Hoeve (p.24)
Hoge Morsweg 140, Leiden
Restauratie in voorbereiding

Kasteel Nederhorst (p.42)
Slotlaan 4, Nederhorst den Berg
Herbestemming in voorbereiding

- ▶ Wij onderhouden meer dan **500 panden**.
- ▶ Wij zijn bezig met diverse **planontwikkelingen** en een twintigtal **haalbaarheidsonderzoeken** binnen een kring van 45 km rondom de hoofdstad, waaronder **diverse forten** van de Stelling van Amsterdam.
- ▶ Wij geven **advies** in binnen- en buitenland.
- ▶ Wij organiseren jaarlijks ruim **2.500 (culturele) activiteiten**.
- ▶ Alle restauratieprojecten van Stadsherstel worden als **leerlingbouwplaats** uitgevoerd, zo gaat het restauratieambacht niet verloren.
- ▶ Naast fondsen en subsidiegevers 'stadsherstellen' onze **Vrienden, vrijwilligers** en **donateurs** mee!

Cynthia McLeod voor
het Elisabeth Samsonhuis:
'Ik wil dat mijn mooie
Paramaribo mooi blijft'.

Meer huizen in Paramaribo
wachten op restauratie.

Het Elisabeth Samsonhuis in betere tijden.

Na tien jaar
expertise-uitwisseling
met Suriname praten
we met schrijfster
Cynthia McLeod
over het belang
van erfgoed voor
haar land: 'Het zijn
prachtige gebouwen,
dáár gaat het om'.

ERFGOED IN SURINAME

Zichtbare herinneringen

Wie het geluk heeft haar in
levenden lijve te horen spreken,
vergeet dit nooit meer. Vurig, en vol verdui-
delijkende crescendo's onderwijst ze
eenieder die haar pad kruist over Suriname
en zijn historische schatten. Grand dame
van de historische Surinaamse literatuur
Cynthia McLeod (1936), vooral bekend door
haar historische roman 'Hoe duur was de
suiker', springt op de bres voor wat in haar
moederland nagelaten wordt: de redding
van verpauperde panden.

McLeod: 'De gebouwen herbergen verhalen
die ons hebben gevormd tot wie we
zijn. Samen vertellen al die eeuwenoude
panden de geschiedenis van Suriname.'
De schrijfster maakt deel uit van de raad
van advies van Stadsherstel Suriname, onze

partner-organisatie die al vier historisch
waardevolle krotten heeft opgeknapt.
'Dat Nederland vroeger geen geld uit wilde
geven om de stad te moderniseren, is nu
ons geluk', lacht McLeod als ze vertelt
waarom de binnenstad van 'haar
Paramaribo' zo uniek is in de wereld.
'Het is als koloniale stad intact gebleven.
De prachtige grote witte houten huizen van
de rijke plantage-eigenaren en de kleinere
volkswoningen staan er nog steeds.'

Gedeelde geschiedenis

McLeod geeft rondleidingen door de oude
binnenstad en zet zich als voorzitter van de
stichting Elisabeth Samsonhuis in voor de
aankoop en restauratie van het voormalige
woonhuis van 'de eerste zwarte vrouwelijke

*“We zijn het onszelf
verplicht om de geschiedenis
levend te houden, ook
als die pijnlijk is”*

miljonair van Amerika’ over wie ze een roman schreef en naar wie ze jarenlang onderzoek deed.

Dankzij de gedeelde geschiedenis, taal, cultuur en familiebanden bestaat er een bijzondere relatie tussen Nederland en Suriname. Dat de koloniale gebouwen ook herinneren aan een pijnlijke periode uit de geschiedenis, is volgens McLeod een historisch feit dat we moeten accepteren. ‘Het zijn prachtige gebouwen, dáár gaat het om. Wij weten niet beter dan dat dit ons land is, ik wil dat mijn stad Paramaribo mooi blijft. Dat slaven in die gebouwen slecht zijn behandeld, betekent niet dat een gebouw moet instorten.’

‘Natúúrlijk moeten die herinneringen zichtbaar blijven,’ vervolgt ze op scherpe toon. ‘Als je alles verandert, druk je de goede én de slechte ervaringen in de vergetelheid. We zijn het onszelf verplicht om de geschiedenis levend te houden, ook als die pijnlijk is. Zodat we er elke dag opnieuw bewust van blijven hoe het niet moet.’

Surinaams Erfgoed

Loopt u ook warm voor behoud van Surinaams erfgoed? Steun het restauratiewerk via het fonds Surinaams Erfgoed. Het fonds is een initiatief van het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stadsherstel Suriname* en Stadsherstel Amsterdam. Zie: www.stadsherstel.nl/suriname. ●

* Stadsherstel Suriname is naar voorbeeld van Stadsherstel Amsterdam opgericht. Nog steeds adviseren wij deze organisatie.

Details van het Samsonhuis: (Van boven naar beneden): De gietijzeren stoepbalusters komen uit Nederland. Initialen in het bovenlicht boven de voordeur. De plint is gemaakt van Nederlandse bakstenen.

Talentontwikkeling in 't Zonnehuis

Programma 2020

Vrijdag 10 januari

The World is Yours van Lost Project

Zondag 12 januari 2020

Landing (0+) en (2+) van Jasmin Hasler

Vrijdag 7 februari 2020

The Crucible van TG Matrose en **Aan alle moeders** van Hannah & Lida Zwaans

Zondag 9 februari 2020

Flat (6+) van Jansen & de Boer

Zondag 8 maart 2020

Nee (2+) van Onder het bureau

Vrijdag 13 maart 2020

Vantablack van TG Tiefschnee

Zondag 19 april 2020

Familiefestival Kleurrijk

Vrijdag 3 april 2020

Hosseini van Stichting Nieuwe Makers

In seizoen '19 -'20 presenteren we twee nieuwe theaterseries in 't Zonnehuis; een reeks voorstellingen van jonge, veelbelovende theatermakers én een kinderseries, om dit theater in Tuindorp Oostzaan toegankelijker te maken voor de buurt en nieuw publiek.

De series zijn ontwikkeld in samenwerking met de Janivo Stichting, een van onze aandeelhouders die zich inzet voor maatschappelijke projecten voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen.

't Zonnehuis presenteert...

Onder de titel 't Zonnehuis presenteert... bieden we een podium aan een nieuwe generatie theatermakers. Nieuw talent op het gebied van theater, dans en kleinkunst tonen hun kunsten in het prachtige jaren 30-interieur van 't Zonnehuis. In 2019 hebben we onder andere al

mogen genieten van de absurde dansvoorstelling Hotel Rock Bottom van MAN||CO Bewegingstheater. We sluiten de reeks af met een aangrijpend autobiografisch portret van Renée Coralie van Beek

over de vraag wat je doet als je geliefde uitgeprocedeerd raakt.

't Zonnehuis op zijn kop

Voor de allerjongste cultuurliefhebbers zetten we 't Zonnehuis op zijn kop. We programmeren elke maand een nieuwe fantasierijke, grappige en muzikale familievoorstelling voor gezinnen uit de buurt. Van zintuiglijke voorstellingen over vallen en opstaan tot een hedendaags muzikaal sprookje over eenzaamheid onder ouderen. We sluiten af met *Familiefestival Kleurrijk*, een feest van kleurexplosies, vormverrassingen en dansende kunstwerken.

Ervaring leert dat iedereen die voor het eerst in 't Zonnehuis komt overweldigd raakt door de charme en schoonheid van dit rijksmonument en zeker nog eens terug wil komen. Zo maken we deze locatie toegankelijker en relevanter voor een buurt in ontwikkeling. ●

Cadeaushop

Onze 5 tips

Originele cadeaus die tevens restauraties mogelijk maken!

1 Een Vriendenlidmaatschap

De nieuwe Vriend krijgt gelijk het Stadsherstelmagazine en het restauratieboekje. Later sturen wij de uitnodigingen voor o.a. de Vriendenwandeling. Het lidmaatschap eindigt automatisch na één jaar. Aanmelden kan via www.stadsherstel.nl/vrienden

Prijs € 30,- p.j. Als Vriend mag u 1 gratis lidmaatschap weggeven!

2 De Stadsherstel miniaturcollectie

Elk jaar laten we een nieuw huisje, gelijkend op de KLM huisjes, bakken voor onze grote donateurs. De eerste vier huisjes zijn natuurlijk nog verkrijgbaar. Bij een donatie van € 500,- krijgt u 'het verdwenen NACO-huisje', De Hollandsche Manege of de Haarlemmerpoort. Bij een donatie van € 250,- krijgt u 'het Kleinste Politiebureautje van Nederland'.

3 Ons boek *Amsterdam Herstelt*

Een boek met alle door ons gerestaureerde panden en hun verhalen in een handzaam boekje.

Prijs € 25,- voor Vrienden (€ 29,50 als u geen Vriend bent) excl. verzendkosten.

4 Een culturele activiteit in één van onze Bijzondere Locaties

Verras iemand met een concert of voorstelling in één van onze prachtige Bijzondere Locaties. Keuze genoeg! Bekijk ons aanbod op www.stadsherstel.nl/cultuuragenda, of haal de papieren cultuuragenda op in onze Amstelkerk.

5 Het boekje *Stadsherstellen in Amsterdam en Suriname*

Een boekje over de geschiedenis van Stadsherstel Amsterdam en Stadsherstel Suriname, uitgelegd aan de hand van gerestaureerde gedeelte cultureel erfgoed monumenten.

Tip 2, 3 en 5 kunt u bestellen via: vrienden@stadsherstel.nl, 020-5200075 of ophalen in de Amstelkerk. Alleen contant betalen is dan mogelijk.

André van Stigt met echtgenote Jet van den Heuvel.

Geen Amsterdams architect kent zó veel Mokumse iconen zó tot in de voegen als André van Stigt. Voor Stadsherstel restaureerde hij onder meer de Haarlemmerpoort, Pakhuis de Zwijger en De Hallen.

De bezoeker van zijn kantoor aan de Herengracht ziet het meteen: hier huist een onvermoeibaar werkpaard. Levensgrote bouwtekeningen sieren als een vaste collectie de ruimte. De lijst met gebouwen uit ons collectieve geheugen die hij onder handen nam is onnavolgbaar: van Olympisch Stadion, Amsterdams Lyceum tot en met de Vondelkerk en Apollohal. Oud-burgemeester Van der Laan concludeerde toen hij hem in 2014 de IJ-prijs uitreikte: 'Hij draagt met zijn werk in grote mate bij aan het zelfvertrouwen van Amsterdam.'

Monumentkraker

Stadsherstel werkt met Van Stigt sinds hij als monumentkraker de Posthoornkerk wist te behoeden voor sloop. De tengere architect verkiest maatschappelijke waarde bij zijn projecten altijd vóór het hoogste rendement. Hij houdt

er de reputatie 'niet makkelijk' op na. Echtgenote Jet van den Heuvel vertelde ooit: 'Zijn ideeën zijn zo goed doordacht dat hij bij de uitvoering zo min mogelijk compromissen sluit.' Projectleider Paul Morel, bijna zijn vaste partner bij Stadsherstel: 'André is wat je noemt wijs. De analyse van een gebouw is zijn grote kracht. En we onderhouden beide contact met alle belanghebbenden. We praten de blaren op onze tong.'

Man naar ons hart

Bij het schrijven van dit magazine zijn de woningen van de Haarlemmerpoort klaar en rond maart 2020 is de horeca met brasserie en private dining in de kelder gereed. De Hollandsche Manege zal in 2020 geheel onder handen genomen worden. Bijzonder bij dit project is dat Van Stigt, door Pantar erbij te betrekken, probeert mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te interesseren voor een baan in de bouw. Een man naar ons hart! Wilt u hem zelf een keer vol passie horen praten? Grote kans dat u hem op de Open Monumentendagen als gids aantreft, bij een van 'zijn monumenten'. ●

Red een monument

Word Vriend van Stadsherstel

Veel monumenten gered dankzij de Vrienden!

Nog steeds dreigen historische schatten verloren te gaan. Gelukkig weet Stadsherstel dat al ruim zestig jaar op veel plekken te voorkomen. Tegenwoordig niet alleen in Amsterdam, maar ook in een straal van 45 kilometer rondom de stad. We kunnen dat niet alleen! Bijdragen van particulieren zijn van grote waarde en dat laten wij graag aan de Vrienden in de praktijk zien. Steun ons ook door Vriend te worden en geniet tijdens de vele Vriendenactiviteiten, die we speciaal voor de Vrienden organiseren, mee van onze liefde voor mooie panden.

Word Vriend!

Hoe meer mensen ons werk steunen, hoe steviger alle stenen staan. Samen maken we de geschiedenis klaar voor de toekomst.

Nog geen vriend?

Word dat nu voor maar 30 euro per jaar via www.stadsherstel.nl/vrienden

Maak – als vriend – iemand gratis lid!

Stuur de cadeaukaart naar de nieuwe Vriend, er is ruimte voor een persoonlijke boodschap. De nieuwe Vriend kunt u aanmelden via www.stadsherstel.nl.

“Het is goed dat Stadsherstel ervoor zorgt dat panden een publieksfunctie hebben door bewoning of openstelling.”

Kees Meekel

Ook dit maakten de Vrienden mogelijk

De restauratie van verschillende gevelstenen zoals de steen in het West Indisch huis met daarop een afbeelding van Nieuw Amsterdam. Meer dan 150 projecten kon Stadsherstel dankzij de Vrienden realiseren!

Vriendenagenda 2020

Zondag 17 Mei

Vriendenwandeling

Dé gelegenheid om onze monumenten te bezoeken in de restauratie- en net opgeleverde fase. Projectleiders en vrijwilligers geven graag uitleg.

Dinsdag 23 Juni

Algemene ledenvergadering

Wij organiseren de Algemene Ledenvergadering altijd in een bijzonder pand. U krijgt hier te horen aan welke projecten we werken.

Zondag 27 September

Vriendenrondvaart

Geniet vanaf het water van diverse panden van Stadsherstel met Stadsherstelgidsen (voor een Vriendenprijs).

- ▶ Ook krijgt u met uw Vriendenpas **korting** op verschillende culturele evenementen in onze veertien Bijzondere Locaties, zoals De Duif en 't Zonnehuis. Bekijk onze cultuuragenda op: www.stadsherstel.nl

En verder ontvangt u:

- ▶ Ons **Stadsherstel** magazine.
- ▶ Jaarlijks een **boekje over een bijzondere restauratie**.
- ▶ Onze **digitale nieuwsbrief**.
- ▶ Extra unieke uitnodigingen.
- ▶ **5% korting op de zaalhuur** wanneer u een Bijzondere Locatie van Stadsherstel reserveert/boekt.

Vriendenagenda 2020

Elke extra cent voor een monument

We besteden uw geld uiterst zorgvuldig. Dit betekent dat 90% van uw contributie en 100 % van een extra bijdrage naar de restauratie van monumenten gaat. Samen met u kopen en redden we Nederlands erfgoed, brengen verdwenen details terug en knappen vergeten krotten op tot de parels die ze ooit waren.

Vriendenwandeling

De Vriendenwandeling is een onmisbare traditie voor velen. Dit jaar liepen we langs en door Stadsherstelmonumenten in de Vondelparkbuurt. Naast de gerestaureerde Hal 17, kon men de Vrijmetselaarsloge en De Hollandsche Manege in restauratie te bezoeken. Architect André van Stigt vertelde bij de Hallen over zijn project.

De stallen van De Hollandsche Manege

De oudste stadsmanege van Europa, De Hollandsche Manege, is sinds 2018 een kroonjuweel in ons bezit. De grandeur van deze plek is onmiskenbaar ook al heeft de tand des tijds de eens zo majestueuze manege behoorlijk te grazen gehad. Dit voor Nederland zo belangrijke erfgoed, brengen wij terug naar haar oorspronkelijke luister, met hulp van de Vrienden van Stadsherstel.

Waar nu nog twee paarden staan, krijgt straks één paard alle ruimte. Het historische tussenschot wordt in een andere stal herplaatst.

Want dat verdient de manege waar al bijna 140 jaar onafgebroken wordt paardgereden. Het aanpassen van de stallen is daar een belangrijk onderdeel in.

De monumentale stallen zijn in 1882 compleet uit Engeland overgekomen. De gekozen stalinrichting leek op de fijnste 'herenstallen' van de buitenplaatsen en de Koninklijke Stallen op Paleis Het Loo. In het tijdschrift *De Tijd* werd bij de opening van de manege geschreven dat 'als je geen mensch was dan zou men inderdaad een paard willen wezen.' De meeste paarden kregen stands, voor enkele luxere paarden waren boxen ingeruimd. Een stand is een smalle aan drie zijden afgeschermd stalruimte waarin het paard gewoonlijk aan een halster vaststaat aan de achterwand. In rust is dat met het hoofd naar de wand. Wanneer het paard opgezadeld is, wordt hij vastgezet aan de latierpalen, dat is de paal met de koperen bol. Een box is een grotere stalruimte waarin het paard losstaat.

Dierenwelzijn

Onlangs is er veel kritiek op de gebruikelijke stands ontstaan. Voor leden van de Federatie van Nederlandse Ruitersportcentra (FNRS) is het gebruik van stands sinds vorig jaar verboden. 'Er wordt verschillend over gedacht. In het Londense Hyde Park staan driehonderd paarden in stands. Dat vinden ze daar een goede stallingsmethode. Toch willen we dat in Nederland niet meer', zegt directeur Haike Blaauw van de federatie.

Over paarden en de bouwkundige eisen die nodig zijn voor een beter dierenwelzijn:

Paarden zijn sociale kuddedieren met een sterke behoefte aan zicht-, hoor- en reuk-contact en willen graag de mogelijkheid hebben tot fysiek contact met tenminste één ander paard. Daarnaast hebben paarden elke dag voldoende ruwvoer nodig om pijnlijke maagzweren te voorkomen.

Wij sluiten ons daar natuurlijk bij aan alsook de manegehouder. De manegehouder zit in het bestuur van de FNRS en committeert zich natuurlijk ook aan de hogere welzijnseisen dan het wettelijk minimum. We gaan zelfs meer doen. We worden daarbij geadviseerd door Dr. M.C. (Machteld) van Dierendonck, onder andere klinisch etholoog (gedragsbioloog) paard. Zij was betrokken bij het onderzoek voor de Welzijns Monitor Paardenhouderij (WMP) en de drijvende kracht achter het Keurmerk Paard en Welzijn.

Elk paard krijgt een slowfeeder zodat ze de hele dag door kunnen eten.

Eigen drinkbassin

In overleg met het Bureau Monumenten en Archeologie is overeengekomen dat van twee stands één paardenbox gemaakt wordt door het zijschot tussen twee stands weg te halen. Het tussenschot wordt in de boxen in de andere stal herplaatst. Zo gaat het monumentale materiaal niet verloren. De paarden kunnen dan languit rusten, dit is heel belangrijk voor paarden, want zo kunnen ze dagelijks circa 30 minuten in diepe slaap liggen. Twee stands zullen origineel blijven, want deze krijgen een museale functie. Ook krijgt elk paard een slowfeeder om te zorgen dat ze de hele dag door kunnen eten. Dat is goed tegen maagzweren. En ze krijgen een eigen drinkbassin waar water op kamertemperatuur aangeboden wordt. Zo drinken paarden meer en dat is juist goed.

Veiligheid

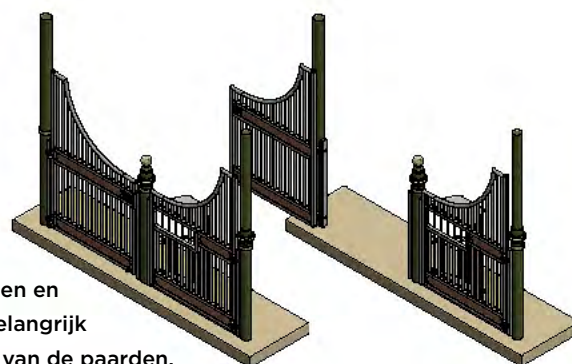
De boxen krijgen de monumentale tussenschotten van de stands, zodat de paarden ook daar sociaal contact met elkaar hebben, elkaar kunnen zien en aan elkaar kunnen snuffelen. Bovendien wordt aan de voorkant het hek lager en opener gemaakt, de paarden kunnen elkaar dan zien tijdens het eten en als ze liggen. Uit onderzoek blijkt dat het de paarden een gevoel van veiligheid geeft.

Wanneer is de manege klaar?

De restauratie is in 2020 nog in volle gang. Eind dat jaar hopen we klaar te zijn en alle onderdelen uitgevoerd te hebben die we graag willen uitvoeren. Heeft u nog niet gedoneerd en wilt u graag meehelpen de manege haar grandeur terug te geven? Ga dan naar www.mijnstadsherstel.nl of doneer via Vrienden van Stadsherstel IBAN: NL66 INGB 0005 659 267 of neem contact op met Stella van Heezik via stella@stadsherstel.nl of 020-5200075/06-53434767 ●

Twee stands blijven origineel en krijgen een museale functie.

Elkaar kunnen zien en besnuffelen is belangrijk voor het welzijn van de paarden.

De stallen kwamen uit Londen.

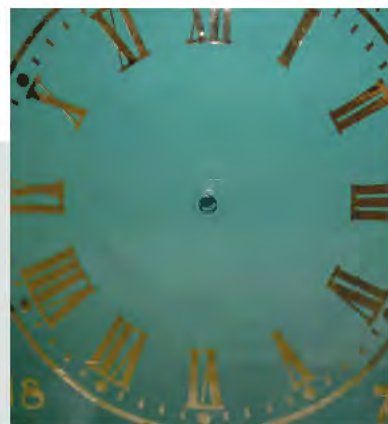
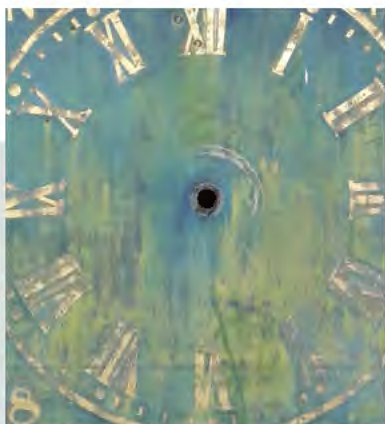
Huurder in beeld

Dammie van Geest leidt ons rond in het Betty Asfalt Complex aan de Nieuwezijds Voorburgwal 282: 'Hier was nog helemaal niets, we hebben dit alles zelf ingericht.'

Theater en tv-icoon Paul Haenen en zijn man Dammie van Geest huizen met hun bedrijf sinds 1989 in het pand. Haenen doopte zelf 'Tingel Tangel', zoals het vroeger heette, om in 'Betty Asfalt Complex'. Het kleine theater vormt het kloppend hart van Haenens succesvolle voorstellingen en is een platform voor cabaret, muziek, literatuur en jong talent. Van Dominee Gremdaat tot Margreet Dolman: al de Haenen-klassiekers komen tot leven tussen deze muren. Ook Theo Maassen, Daniel Arends, De Open BAC en J.P. den Tex zijn er regelmatig te zien. Het voelt er intiem en sfeervol dankzij de nostalgisch theatrale entourage. Van Geest, verantwoordelijk voor o.a. de zakelijke kant: 'Het is bijzonder geworden door wat wij er in dertig jaar van hebben gemaakt.' Toen Van Geest en Haenen erachter kwamen dat de gemeente het aan 'de hoogste bidder' wilde verkopen, beten de heren zich vast in de onderhandeling. Van Geest: 'Uiteindelijk werden we het gelukkig eens. Het hield een culturele bestemming, wij zagen van koop af en de gemeente verkocht aan Stadsherstel. Om de continuïteit van het theater te waarborgen, vonden we dat goed.' Dat hun theater dreigde te verdwijnen kwam doordat de afdeling cultuur van de stad hen niet kende. Haenen: 'Dat kwam omdat we altijd zonder subsidie werken onder meer opdat we onze vrijheid kunnen behouden.' Van Geest: 'We trekken 15.000 bezoekers per jaar. Dankzij de lucratieve decembervoorstellingen houden we het theater open.' Ze zijn beiden wars van autoriteit. Haenen: 'We hebben onze vrijheid in de loop der jaren keihard bevochten, die laten we niet meer los. Dat willen we anderen ook kunnen bieden.' ●

Het voelt er intiem en sfeervol dankzij de nostalgisch theatrale entourage.

Tip Paul Haenens oergeestige tv-kanaal: www.bettyasfalt.tv
Meer weten over het monument? www.stadsherstel.nl/nieuwezijdsvoorburgwal282

Links: Nieuwe vergulding voor de wijzerplaat op het Rosenstock-Huessy Huis.
Rechts: Alle klokken van de Haarlemmerpoort lopen nu honderd procent op tijd.

FEILLOOS BIJ DE TIJD

Zoals het klokje thuis tikt...

Wie regelmatig door de stad rijdt of wandelt kent de gebouwen en monumenten met een klok. Ze zijn nog steeds heel handig voor wie de trein wil halen en niet fietsend of hollend op een mobiel wil kijken. Maar dan moeten de wijzers wel de goede kant op staan. Dankzij een gift van de Vrienden herstelden we de klok en uurwerk van het Haarlemse Rosenstock-Huessy Huis. In Amsterdam maakten twee donateurs de restauratie van de Haarlemmerpoortklok mogelijk.

Toen katholieken in 1850 hun geloof weer in het openbaar mochten uiten, lieten ze daar geen gras over groeien. Kerken schoten als paddenstoelen uit de grond, maar ook bestaande gebouwen kregen een nieuw gezicht. Dat gegeven

wordt onderstreept tijdens de restauratie van de klok en het uurwerk in het Haarlemse Rosenstock-Huessy Huis; in 1869 kreeg het gebouw een kapel, plus zogenaamde 'klokkenstoel' voor een luidklok en in 1873 ook een uurwerk.

Vergulding

Dankzij een gift van onze Vrienden heeft de wijzerplaat een nieuwe vergulding en is de bronzen bovenlaag gereinigd. Ook nam de wereldberoemde Koninklijke Eijsbouts, Klokkengieterij uit Asten, de luidklok onder handen. Zij ontdekte een scheur in de kop, maar omdat die alleen bij speciale gelegenheden zal klinken én de klank nog zuiver bleek, was volledig herstel niet nodig. Hij stamt overigens uit 1722 en is dus ouder dan de kapel. Er werd gedacht dat de Hemonybroers, wereldberoemd vanwege hun zuivere stemming, de klok hadden gegoten, maar zij leefden in 1722 niet meer. Naar alle waarschijnlijkheid was de klokkengieter Jan Albert de Grave, compagnon van de

bekendste Hemony-leerling Claes Noorden. Het in 2015 aangekochte Rosenstock-Huessy Huis was tot 1966 een wees- en armenhuis, maar ook een gasthuis voor pelgrims en diverse hulpbehoevenden. Tegenwoordig huizen op de ca. 27,50 m2 oppervlakte een woongroep, kantoren (veelal sociaal-maatschappelijk), na-schoolse opvang, een restaurant én er zijn zalen te huur. Wij werken aan een grondige restauratie en herbestemming van een deel van het monumentale complex, die we rond 2022 hopen af te ronden. Wij zetten in deze monumenten overigens zeer vooruitstrevende stappen op het gebied van verduurzaming in monumenten, met onder meer een warmtepomp, die gebruik maakt van een bron op de binnenplaats die 170 meter de diepte in gaat. Wij zullen over dit pionierswerk nog uitgebreid verslag doen.

Moederklok

Net als de Rosenstock-klok, zijn de twee wijzerplaten plus uurwerk van de Haarlem-

merpoort het afgelopen jaar gerestaureerd door Eijsbouts. Daar werden onder meer de kromgetrokken wijzers hersteld, de wijzerplaten grondig gereinigd en ook hier kregen de cijfers een nieuwe laag 24 karaats bladgoud. Bovendien gaf de klokkenrestaurateur de moederklok een nieuw digitaal uurwerk, dat ervoor zorgt dat de klokken honderd procent op tijd lopen en automatisch omschakelen bij zomer- en wintertijd. De uurwerken zijn toegankelijk via een woning. Met de bewoners van die woningen is het verlenen van toegang voor onderhoud van de klokken in het huurcontract afgesproken. Deze restauratie was onderdeel van de crowdfunding voor de Haarlemmerpoort. Eén klok werd geadopteerd door Het Meekel-Groen Fonds, een fonds op naam binnen de Vrienden van Stadsherstel, de andere kreeg een nieuw leven dankzij Stichting Vrederijk. ●

Benieuwd welke klokken wij nog meer hebben? Kijk op www.stadsherstel.nl/klokken

Stadsherstel als kasteel vrouwe

Kasteel Nederhorst werd in de loop der eeuwen uitgebouwd van een middeleeuwse woontoren naar een achttiende-eeuws lustoord met spectaculaire tuinen. Vanaf 2020 zijn wij eigenaar van deze statige buitenplaats in Nederhorst Den Berg. Het kasteel krijgt weer een woonfunctie voor meerdere gezinnen en de unieke achttiende-eeuwse tuinen blijven toegankelijk voor publiek.

Voor gefortuneerde Amsterdammers was het vroeger heel gebruikelijk om ‘s zomers met het gezin de stinkende, ongezonde stad te ontvluchten. De meesten reisden per boot de provincie in. Ze bouwden of kochten buitenplaatsen langs goed bevaarbare waterwegen zoals de Vecht. Aan een zijtak van deze rivier ligt Kasteel Nederhorst. Omstreeks 1630 liet Godard van Reede (1588-1648) daar de ‘Reevaart’ aanleggen voor een betere bereikbaarheid. De entree van het kasteel kwam aan de vaart te liggen. Vanaf Amsterdam was het enkele uren varen naar Nederhorst zodat de heer des huizes in de zomer in de weekenden op zijn buitenplaats kon vertoeven.

Wisselende eigenaren
Het kasteel gaat terug tot 1301 toen het geslacht Van Wulven (later Van der Horst) er een donjon, of vestingwerk liet bouwen. Door de eeuwen heen werd het kasteel aangepast aan de eisen van de tijd en wisselde Nederhorst regelmatig van eigenaar door huwelijk, overerving of verkoop. Stadsherstel is de derde kasteel-eigenaar uit Amsterdam. Wij nemen het pand over van de Harmine Wolters Stichting met als doel de woonfunctie van het kasteel terug te brengen en de tuin publiekstoegankelijk te houden.

Geometrische tuin
De tuinen rond Nederhorst zijn van oudsher een belangrijk onderdeel van het landgoed. De vijf hectaren beslaan het kasteel, tuinen, een achttiende-eeuws koetshuis en hofjes met enkele bijgebouwen. Tuinieren hoorde bij buitenplaatsen als Nederhorst. Zo liet kasteelheer Godard Willem Tuyll van Serooskerken in 1713 de tuinen aanpassen naar de mode van die tijd. Jan van Staden, hovenier van paleis Soestdijk, ontwierp een geometrische tuin met een sterke nadruk op de hoofdas, die liep van de Reevaart door de middengang van het verbouwde huis.

Smeedwerk
Tijdens deze vernieuwing kreeg Nederhorst het majestueus, monumentaal toegangshek dat tot één van de meest bijzondere van de Vechtstreek behoort. Het is een imposant smeedwerk in de late Lodewijk XIV- stijl. Bezoekers kwamen vanaf het water en een indrukwekkende haag met daarvoor een rij bomen, aanlegsteiger of ‘vechtstoep’ met hek en een tweetal hardstenen voetstukken aan bij dit kasteel. Na de demping van de Reevaart omstreeks 1970, is het smeedijzeren hek van de steiger verplaatst naar de achtergevel van het kasteel. De voetstukken zijn op het voorplein bij het kasteel neergezet.

Tijdslijn
kasteel
Nederhorst

via hun connecties bij de West- en Oost-Indische Compagnie exotische zaden en gewassen. En deze werden op de buitenplaatsen opgekweekt waarbij men intensief contact onderhield met de Hortus Botanicus in Amsterdam.

Openluchtbioscoop

In de negentiende eeuw werden bij veel buitenplaatsen de bewerkelijke tuinen vervangen door een park in landschapsstijl. Zo niet op Nederhorst want de negentiende-eeuwse eigenaren waren beduidend minder vermogend dan hun voorgangers. Zo is de oude, achttiende-eeuwse stijl en structuur van het landgoed behouden gebleven. Kom eens kijken want de tuin blijft toegankelijk. In 2020 organiseren wij als eigenaar een open dag. De Godard Stichting blijft betrokken en organiseert op Nederhorst als vanouds een openluchtbioscoop. Houd onze digitale nieuwsbrief in de gaten voor de programmering. ●

Van donjon tot buitenplaats, Nederhorst werd in de loop der eeuwen regelmatig verbouwd.

Patriciër

De eerste Amsterdamse eigenaar van Nederhorst trad in 1757 aan en was de bekende bankier John Hope (1737-1784). Hij was niet van adel zoals de voorgaande kasteelheren maar wel een voornaam patriciër. Hope was één van de meest gefortuneerde mannen van Europa, bewindhebber van de VOC. Hij was medeoprichter van het beroemde bankiershuis Hope en Co, dat later fuseerde tot Mees Pierson, nu onderdeel van ABN AMRO.

Exotische gewassen

Hope en zijn vrouw Barbara van der Hoeven waren zeer geïnteresseerd in tuinieren net zoals meerdere buitenplaats-eigenaren. Deze eigenaren verzamelden

Het monumentale toegangshek, in late Lodewijk XIV-stijl, staat er nog, één van de meest bijzondere van de Vechtstreek.

Boekentip

Over een Amsterdamse regentenfamilie

Wij zijn de Bickers!
Simone van der Vlugt
Prometheus (2019)
ISBN 9789044637588
296 p €19,99

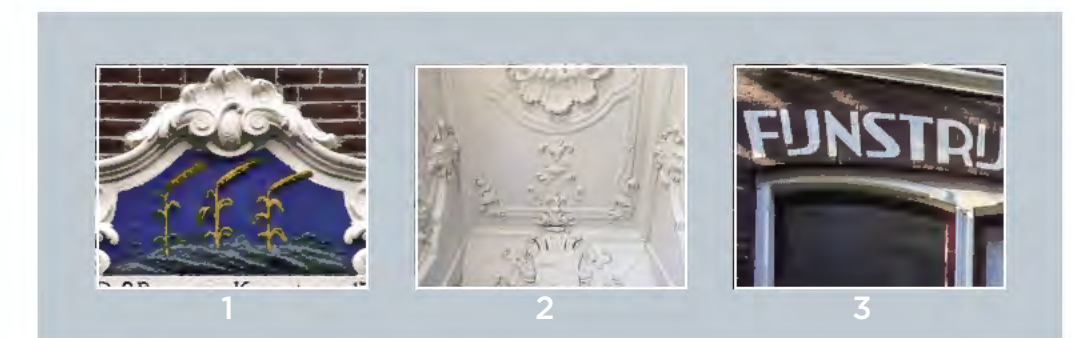

Stadsherstel is eigenaar van twee Bicker panden, Lange Niezel 22 en Nieuwezijds Voorburgwal 282, het Betty Asphalt Complex. Daarom leek het ons erg passend het boek van Simone van der Vlugt als leestip mee te geven. *Wij zijn de Bickers!* vertelt het meeslepende verhaal van de Amsterdamse regentenfamilie Bicker. De grote gebeurtenissen in de geschiedenis worden afgewisseld met de beschrijving van feesten, kleding en vriendschap, die een kleurrijk en invoelbaar beeld schetsen van het leven in die tijd, zoals alleen Simone van der Vlugt dat kan. De schrijfster neemt de lezer mee op sleeptouw langs de huizen van de Bickers. Zoals ons pand Lange Niezel 22, een zijstraatje van de Warmoestraat, waar Gerrit Bicker (1554-1604) met zijn vrouw Aleida Boelens tot hun dood hebben gewoond. Hij kon zich best een grote woning veroorloven, maar investeerde zijn geld liever in zijn bedrijf. Gerrit Bicker was één van de oprichters van de VOC.

Prijsvraag

Alleen voor Vrienden

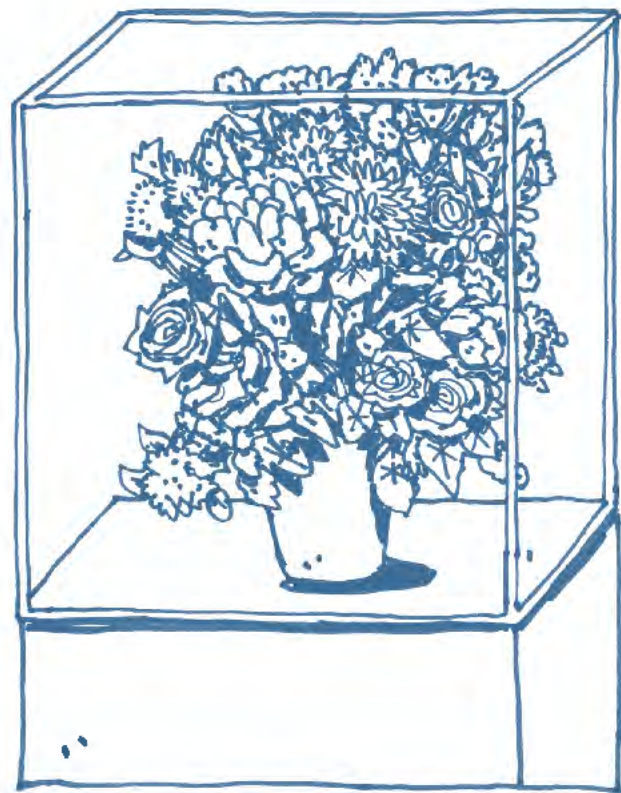
Bij welke panden horen deze details?

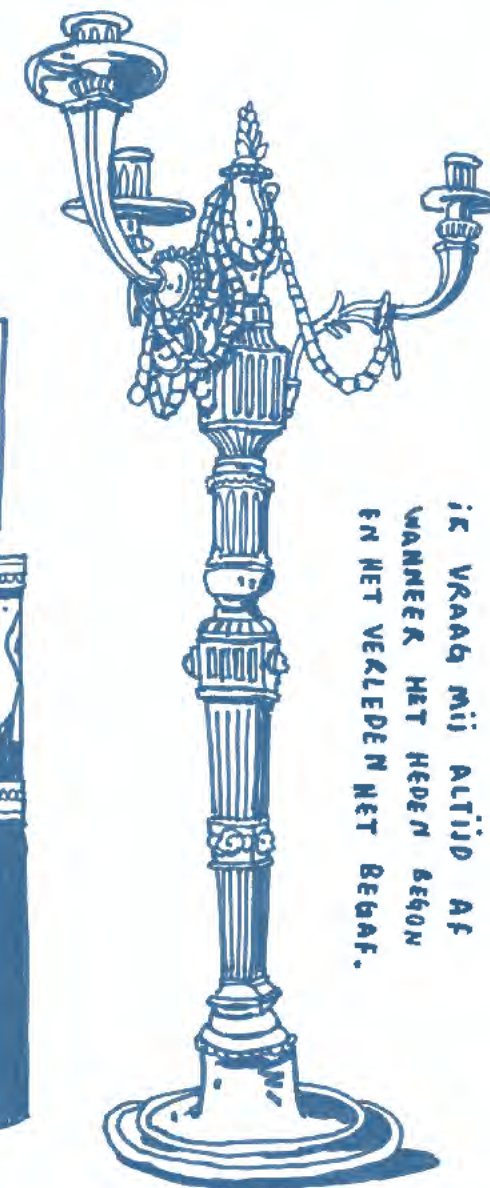
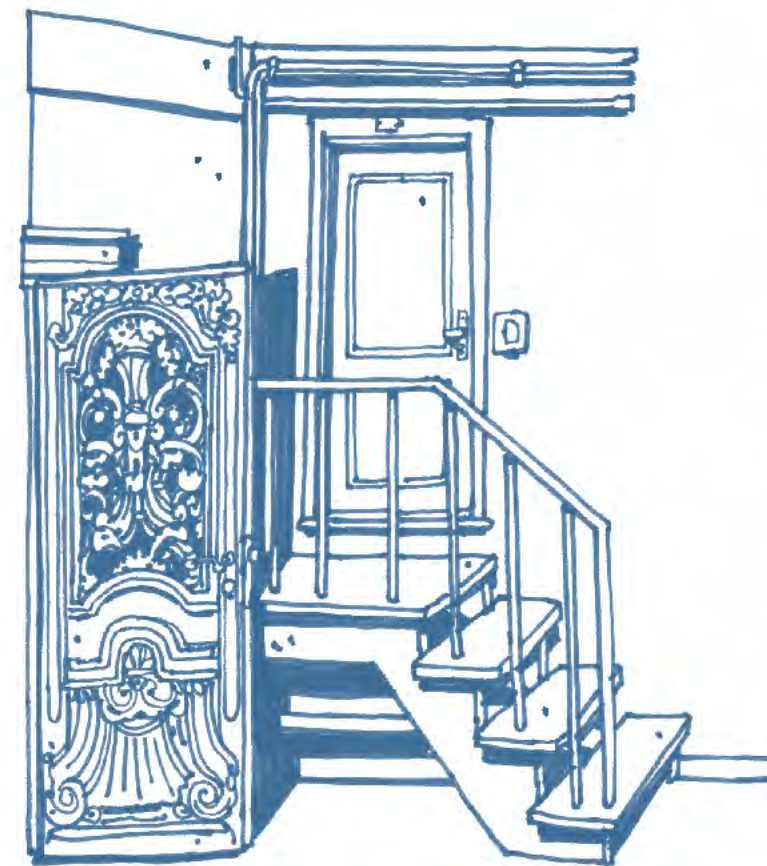
Win een exemplaar van *Wij zijn de Bickers!*. Mail de antwoorden (naam pand of straat + huisnummer) vóór 15 februari 2020 naar vrienden@stadsherstel.nl, wij geven drie exemplaren weg.

Het uitzicht veranderde niet, alleen het perspectief

Kunstenaar en illustrator Joost Stokhof
bezoekt de Cromhouthuizen en verbeeldde
zijn eigen perspectief in lijntekeningen.
www.jooststokhof.nl

HET UITZICHT VERANDERDE NIET
ALLEEN HET PERSPECTIEF.

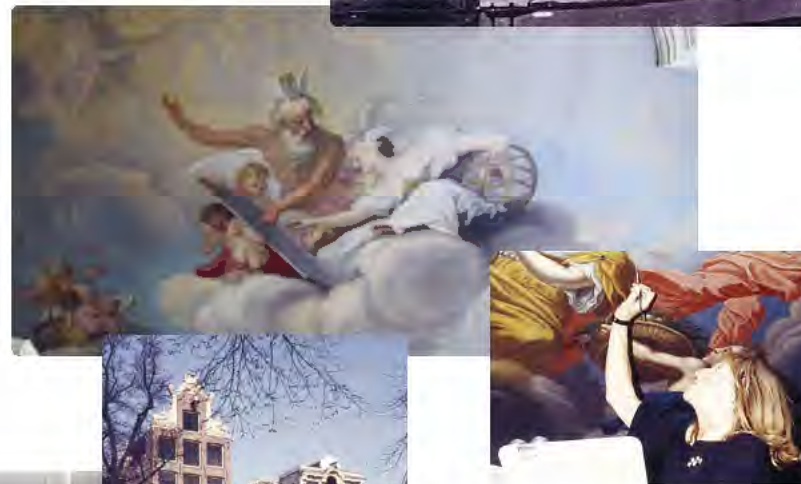
IK VRAAG MIJ ALTIJD AF
WANNEER HET HEDEN BEGON
EN HET VERLEDEN HET BEHAF.

#monumentvandedag

Wij zijn gek op onze monumenten en vinden het enorm leuk om ons te verdiepen, lees verliezen, in het onderzoek naar de geschiedenis van een pand en haar bewoners. Want elk pand heeft wel iets unieks. Deze bijzondere feitjes willen wij natuurlijk graag delen met u en iedereen met een grote interesse in monumenten en geschiedenis. Dat gaan wij doen via onze website maar ook onze social media kanalen. Onze huidige website is sterk verouderd en we zijn nu een hele mooie en informatieve nieuwe aan het bouwen. Een waarin u zich ook heerlijk kunt verliezen! Maar 2020 starten we met ons nieuwe avontuur. Dan kunt u al van 50 monumenten de interessante verhalen, bijzonderheden, tekeningen en foto's genieten. Daarna plaatsen wij elke dag één monument extra op de website zodat wij in het jubileumjaar, 2021, alle panden verzameld en voor iedereen toegankelijk hebben gemaakt. Dus hou vanaf maart 2020 onze website in de gaten. Nog makkelijker: volg ons op de sociale media, zodat u automatische elke dag het nieuwe monument binnenkrijgt.

Hou voor het hele verhaal
www.stadsherstel.nl in de gaten!
Ook op

Bijvoorbeeld Keizersgracht 64, een monument met een rijke geschiedenis.

Beleef monumentale momenten in 2020

Old roots & new routes

In 2020 ontvangen we opmerkelijke semi-akoestische muziekgezelschappen afkomstig uit Oost-Europa, de Midderrand, Afrika, het Midden- en Verre Oosten en Zuid-Amerika. Ze bieden een amalgaam aan hybride muziekstijlen die in de Nederlandse klei geworteld zijn. 1 februari, 28 februari, 21 maart, 18 april, 23 mei in de Amstelkerk 5 mei in De Duif

Vondelconcerten

Nederlands topvioliste Lisa Jacobs stelt elk seizoen een programma samen voor zowel jong als oud, waarbij muziek, literatuur, wetenschap en dans in een ontspannen setting samensmelten. Het slotconcert van seizoen '19-'20 staat in het teken van Bach. 19 januari en in het najaar in de Vondelkerk

Beurzen Posthoornkerk

In 2020 staan er verschillende beurzen op het programma in de Posthoornkerk. Een kleine greep: de Brocante / Kunst / Design / Antiekmarkt, het Whisky Weekend Amsterdam en de Vintage Per Kilo-beurzen waarbij je de beste vintage kleding voor een schappelijke kiloprijs kan scoren. In de Posthoornkerk

Rondane Kwartet

Het Rondane Kwartet speelt jaarlijks twee stukken van componist Simeon ten Holt in De Duif. Op de dinsdag het bekendste stuk van Ten Holt, Canto Ostinato. De dag erna spelen ze een andere Ten Holt compositie. Dit jaar is dat Lemniscataat. 14 en 15 april in De Duif

Weesp Chamber Music Festival 2020

Een week lang kamermuziek onder leiding van het Brits-Nederlandse Navarra String Quartet. Met naast veel concerten een uitgebreid jeugdprogramma, lezingen, workshops en een open podium. 4 t/m 8 maart in de Van Houtenkerk

Vrienden van De Hoop

Onze Vrienden van De Hoop organiseren al 20 jaar prachtige kamermuziekconcerten in Schuilkerk De Hoop, onze sfeervolle locatie in Diemen, net buiten de ring. Hoogtepunt dit seizoen is Bachs Wohltemperierte Klavier uitgevoerd door Marcel Worms. 26 januari, 23 februari, 29 maart en in het najaar in Schuilkerk De Hoop

Een belangrijke herbestemming van onze Bijzondere Locaties is hun functie als cultuurhuis. Van jong talent tot de gevestigde orde, we geven ze allemaal een passend podium. Lees hier over een aantal vaste elementen uit onze programmering.

SoWhat Familieconcerten

Een andere vaste waarde in onze programmering is het gezelschap topmusici van SoWhat Familieconcerten. Ooit begonnen in De Duif. Nu elke eerste zondag van de maand te zien in de Van Houtenkerk en Museum 't Kromhout en elke laatste zondag in 't Zonnehuis. In de Van Houtenkerk, Museum 't Kromhout en 't Zonnehuis

Elke week zijn er tal van culturele evenementen in onze locaties. Kijk op www.stadsherstel.nl/cultuuragenda voor een volledig overzicht.

Schenken

Schenken is simpel én fiscaal aftrekbaar

"Ik adviseer u graag en hou ervan samen dromen te verwezenlijken."

Stella van Heezik,
Fondsenwerving

Help ook mee!

Monumenten ook voor volgende generaties behouden? De Vereniging Vrienden van Stadsherstel doet dat graag mét u!

U kunt ons steunen op een manier die bij u past. Het is zelfs mogelijk dat u bepaalt aan welk doel of project u wilt geven. Iedere bijdrage is van harte welkom!

Hoe wilt u geven

- Eenmalig, bijvoorbeeld aan een specifiek project (zie www.mijnstadsherstel.nl).
- Door middel van een periodieke schenking.
- Door middel van een fonds op naam.
- Of door ons op te nemen in uw testament.

Zonder notaris

Wanneer u Stadsherstel optimaal en voor minimaal vijf jaar wilt steunen, kunt u kiezen voor een periodieke schenking. Dat kan sinds 2014 met een schenkingsovereenkomst die u hiernaast als uitneembare variant aantreft. Ook kunt u de overeenkomst op onze website invullen, zie www.stadsherstel.nl/vrienden.

De helft van uw gift terug

Door deze overeenkomst en omdat wij

een culturele ANBI-status hebben, krijgt u ongeveer de helft van uw schenking terug van de belastingdienst. Door de Geefwet mag u 1,25 x uw gift aftrekken van uw inkomstenbelasting of 1,5 x van uw vennootschapsbelasting. Daarnaast geldt bij het periodiek schenken geen drempel en maximumbedrag. Het bedrag is dus geheel aftrekbaar. Uw bijdrage komt voor de volle 100% ten goede aan de monumenten, omdat wij geen schenkelasting hoeven te betalen.

Heeft u vragen?

Als u met ons van gedachten wilt wisselen, mogelijkheden wilt bespreken of andere vragen heeft, dan horen wij dat graag. Dat kan telefonisch, per mail of in een vrijblijvend gesprek bij ons op kantoor in de mooie Amstelkerk. Of desgewenst bij u thuis. Wij zullen alles doen om uw wensen met zorg te realiseren!

Heeft u nog vragen

Stella van Heezik
Hoofd afdeling Communicatie,
Fondsenwerving en Vrienden
stella@stadsherstel.nl
020-5200075 / 06-53434767

IBAN Vereniging Vrienden van Stadsherstel

NL66 INGB 0005 659 267

Colofon

Stadsherstel Magazine # 84 | 2020
Een uitgave van Stadsherstel Amsterdam

Redactie
Stadsherstel Amsterdam

Auteurs
Stadsherstel Amsterdam
Thijs Boers
Claartje Chajes
Ruud van Helden
Florence Tok

Contact
Bezoekadres
Amstelveld 10
1017 JD Amsterdam

Postadres
Postbus 3777
1001 AN Amsterdam

T 020 52 000 60
info@stadsherstel.nl
www.stadsherstel.nl

Vormgeving
Parkers

Illustraties
Kees Kerkhoven
Joost Stokhof

Fotografie
Gerrit Alink
Twycer en Femke Berkhout
Dik Bol
Sjors van Dam
Martijn Gijsbertsen
Niels Knelis
Martijn Luns
Aart Jan van Mossel
Jan Reinier van der Vliet
Wouter van der Wolk

Drukwerk
Zwaan printmedia

Dit magazine is geheel
FSC-gecertificeerd geproduceerd

Blijf (6x) op de hoogte van Stadsherstel

1 Stadsherstel Magazine

Wilt u dit magazine ook graag thuis ontvangen? Als Vriend ontvangt u het magazine en een speciaal boekje over een restauratieproject.

Word Vriend! Aanmelden kan via:
www.stadsherstel.nl/vrienden

3 Facebook

Genieten van cultuur in onze Bijzondere Locaties

Luister naar Mooie klanken en bewonder de architectuur in onze Bijzondere Locaties. Bezoek bijvoorbeeld een concert in de sprookjesachtige Vondelkerk en let vooral ook op het schilderachtige plafond en de neogotische architectuur. Benieuwd naar de culturele evenementen?

Bekijk het aanbod op:
www.stadsherstel.nl/cultuuragenda
en vind ons leuk op facebook

5 Website

Niks missen? Bezoek onze website en het laatste nieuws verschijnt direct op uw beeldscherm.

www.stadsherstel.nl

6 Instagram

2 Digitale Nieuwsbrief

Te huur in hartje centrum

Huren in de Negen Straatjes of aan de prachtige grachten? Lees dan elke maand onze digitale nieuwsbrief en kijk welke pareltjes er te huur zijn.

Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via:
www.stadsherstel.nl/nieuwsbrief

4 Twitter

#RaadHetMonument

1973, klein, vervallen maar open! Weten jullie waar dit is? #Amsterdams monument.

Volg ons op Twitter!
www.twitter.com/stadsherstel

Rekenvoorbeeld periodiek schenken:

U verdient € 35.000,- per jaar en schenkt vijf jaar lang € 750,- via een schenkingsovereenkomst. U kunt 1,25 x het bedrag aftrekken van de belastingen, wat inhoudt dat de belastingdienst 52% meebetaalt per jaar en € 393,75 teruggeeft.

Uw jaarlijkse netto schenking bedraagt dan € 357,- terwijl wij € 750,- kunnen besteden aan de monumenten.

Op www.stadsherstel.nl kunt u meer lezen en met de schenkingcalculator precies uw situatie invullen en uitrekenen welk bedrag u terugkrijgt.

Periodiek schenken in 5 stappen:

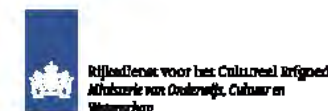
- 1 Vul de overeenkomst in en stuur hem naar ons op.
- 2 Wij vullen ons deel in en sturen u een kopie terug.
- 3 Wij bewaren één exemplaar en u bewaart een exemplaar.
- 4 Wij sturen u jaarlijks een acceptgiro of in geval van machtiging innen wij jaarlijks het bedrag.
- 5 U geeft bij uw belastingaangifte uw schenking op, deze wordt in mindering gebracht op uw inkomstenbelasting.

Vereniging Vrienden van Stadsherstel

De Vrienden van Stadsherstel spelen een belangrijke rol bij de aankopen en restauraties van de panden. Niet alleen zorgen zij ervoor dat unieke elementen worden teruggebracht in originele staat, maar dankzij hun financiële bijdrage kan Stadsherstel monumenten verwerven die anders verloren zouden zijn gegaan en restauraties uitvoeren die zonder die bijdragen niet haalbaar zijn.

Subsidies en Fondsen

Stadsherstel vraagt voor diverse projecten een bijdrage aan subsidiegevers en fondsen voor het restaureren en onderhouden van haar panden. Zonder de subsidiegevers en fondsen zou het niet mogelijk zijn om het werk te blijven uitvoeren. Wij danken deze organisaties dan ook hartelijk voor hun bijdragen.

**Restauratie, herbestemming,
verhuur, beheer en
openstelling van monumenten,
voor nu en de toekomst**

www.stadsherstel.nl